

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Kształcenie słuchu i solfeż
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Ear training and solfege
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Sztuki muzyczne
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. szt. muz. Iwona Sawulska
---	----------------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Ćwiczenia	15+15	I, II	1+1

Wymagania wstępne	Predyspozycje muzyczne (słuch muzyczny, poczucie rytmu, pamięć muzyczna). Elementarna znajomość notacji muzycznej i solmizacji. wrażliwość na barwę dźwięku.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Wykształcenie prawidłowej percepcji muzycznej i precyzji słuchowej polegającej na rozumieniu struktur melodyczno-rytmicznych oraz harmonicznym (linearnym i akordowym). Pogłębienie pamięci muzycznej w zakresie dokładności intonacyjnej przebiegów melodycznych (tonalnych i atonalnych). Wykształcenie czystości oraz stabilności intonacyjnej i rytmicznej. Nauka analizy zjawisk dźwiękowych (analiza i rozpoznawanie interwałów, akordów i skal dźwiękowych w zakresie jednej i wielu oktaw), zapisu struktur melodycznych, harmonicznym i rytmicznych w zakresie polifonii i homofonii. Wykształcenie umiejętności bezpośredniego transponowania melodii głosem oraz czytania nut *à vista* w kluczu wiolinowym i basowym. Poznawanie praktycznych zastosowań analiz materiału dźwiękowego oraz zapoznanie studentów z aktualnymi tendencjami badawczymi w tym obszarze.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student prezentuje wiedzę w zakresie technik wykonawczych w śpiewie, w tym technik potrzebnych w kierowaniu zespołem wokalnym.	K_W17
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student poprawnie stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną z zakresu kształcenia słuchu i solfeżu.	K_U04
U_02	Student potrafi samodzielnie przeczytać <i>à vista</i> kompozycję dźwiękową, reprezentującą dowolną stylistykę muzyczną, stosując adekwatne techniki wykonawcze i efektywnie organizując własną pracę nad repertuarem.	K_U05
U_03	Student posiada pogłębione umiejętności warsztatowe w zakresie kształcenia słuchu i solfeżu, wykorzystując je w sposób umożliwiający realizację koncepcji artystycznej.	K_U09
U_04	Student posiada pogłębione umiejętności warsztatowe w zakresie słuchowego rozpoznawania współbrzmień.	K_U13
U_05	Student odczytuje i interpretuje utwory reprezentujące różne style muzyczne, stosując adekwatne techniki wykonawcze	K_U15
U_06	Student wykazuje gotowość do krytycznej oceny posiadanych umiejętności praktycznych z zakresu kształcenia słuchu i solfeżu	K_U17

KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student efektywnie i twórczo wykorzystuje nabyte doświadczenie podczas publicznych prezentacji muzycznych	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Metody prawidłowej percepcji i klasyfikacji materiału dźwiękowego oraz zapisu struktur melodycznych, harmonicznym i rytmicznych. Rozpoznawanie i definiowanie interwałów, skal i akordów w układzie skupionym i rozległym - w tym akordów charakterystycznych. Zapis nutowy poznanych zjawisk dźwiękowych: struktur jednogłosowych i wielogłosowych. Czytanie á vista ćwiczeń solfeżowych. Transpozycja pojedynczej melodii oraz struktur wielogłosowych. Wrażliwość na elementy akustyczne pojedynczych dźwięków jako składników frazy muzycznej. Kształtowanie wyobraźni i wrażliwości muzycznej na różnorodną estetykę utworów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Praca pod kierunkiem	Obserwacja	Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia praktyczne	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Protokół
U_02			
U_03			
U_04			
U_05			
U_06			
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Praca pod kierunkiem	Obserwacja	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego (np. prace cząstkowe, referaty, eseje, prezentacje, analizy, itp.). Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez studenta na zajęciach.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Przygotowanie do zajęć w zakresie zadanych ćwiczeń solfeżowych, prawidłowa analiza materiału dźwiękowego prezentowanego na zajęciach, maksymalna szybkość percepcji materiału dźwiękowego (5-krotne odtworzenie 1-głosowego dyktanda pamięciowego, prawidłowy zapis dyktanda 2-głosowego i 3-głosowego po 16-krotnym odtworzeniu), bezbłędna orientacja w tonacjach, skalach, interwałach, strukturach akordowych, strukturach melodyczno-rytmicznych, opanowanie, rozpoznawanie i analiza współbrzmień harmonicznym oraz ich znaczeń funkcyjnych, bezbłędna stabilność intonacyjno-rytmiczna, szybka autokorekta.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Przygotowanie do zajęć w zakresie większości zadanych ćwiczeń, prawidłowa analiza materiału dźwiękowego prezentowanego na zajęciach, zadowalająca szybkość percepcji materiału dźwiękowego (8-krotne odtworzenie 1-głosowego dyktanda pamięciowego, zadowalający zapis dyktanda 2-głosowego i 3-głosowego po 20-krotnym odtworzeniu), niemal bezbłędna orientacja w tonacjach, skalach, interwałach, akordach, strukturach melodyczno-rytmicznych,

	oppanowanie, rozpoznawanie i analiza współbrzmień harmoniczných oraz ich znaczeń funkcyjnych, niemal bezbłędna stabilność intonacyjno-rytmiczna, dość szybka autokorekta.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. 60 % zrealizowanych ćwiczeń, wystarczająca szybkość percepcji materiału dźwiękowego (wielokrotne odtworzenie 1-głosowego dyktanda pamięciowego, 60 % zapisanego dyktanda 2-głosowego), pobieżna orientacja w tonacjach, skalach, interwałach, akordach, strukturach melodyczno-rytmicznych, mało sprawna autokorekta
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie większości założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Brak realizacji zadanych ćwiczeń, niewystarczająca analiza materiału dźwiękowego, nieprawidłowa, powolna percepcja materiału dźwiękowego, znikoma orientacja w tonacjach, skalach, interwałach, akordach, strukturach melodyczno-rytmicznych, nierozpoznawanie współbrzmień harmoniczných oraz ich znaczeń funkcyjnych, brak skutecznej autokorekty.

Realizacja cyklu zajęć (2 semestry) przewiduje szereg krótkich ćwiczeń słuchowych (w tym pamięciowych), z zastosowaniem i bez stosowania zapisu nutowego, omawianych i analizowanych w bieżącym przebiegu zajęć. Podczas każdego zajęcia realizowane są ćwiczenia solfeżowe w tonacjach dur-moll (poprzedzone utrwaleniem w tonacji), a także ćwiczenia w innych poznanych skalach (pentatonika, skala góralska, cygańska, skale modalne, skala całotonowa). Główne kryteria wpływające na ocenę końcową: orientacja i umiejętność samodzielnej analizy materiału dźwiękowego w postaci struktur melodyczno-rytmicznych oraz harmoniczných, zaangażowanie i aktywne uczestnictwo w zajęciach, umiejętność korzystania z otrzymanych materiałów w postaci tabel, zestawień i wykresów, a także przekazanej wiedzy w tym zakresie, tempo pracy i skrócenie czasu wykonywania zadań, na ocenę końcową nie wpływa stopień zaawansowania studenta w zakresie gry na instrumencie klawiszowym.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	75

W ramach indywidualnej pracy studenta, do realizacji przez niego określonych działań zalecane są następujące pomoce naukowe, zorganizowane we własnym zakresie: papier nutowy lub zeszyt do nut, ołówek, notatnik oraz kamerton. Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: sale ćwiczeniowe z pianinami / fortepianem, wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach). Ponadto prowadzący udostępnia zestawienia, tabele, wykresy oraz wybrane materiały nutowe.

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
M. Wacholc - Czytanie nut głosem, T. I, II i III, PWM
J. Dzielska, L.M. Kaszycki - Podręcznik do kształcenia słuchu, PWM
J. K. Lasocki - Solfeż, T. I i II, PWM
Z. Peret-Ziemiańska, E. Szewczyk - Uczmy się solfeżu, PWM
L. Zganiacz - Mazur - Dyktanda dla młodzieży melodyczne rytmiczne i harmoniczne, Wyd. muz. Contra
Barbara Syjud-Kwaśniewska - Kształcenie słuchu z zasadami muzyki + CD, Wyd. Syjud 2022
Edward Ozimek - Dźwięk i jego percepcja, PWN 2023
Danuta Dobrowolska-Marucha - Dyktanda muzyczne 1, 2; PWM 2017
Literatura uzupełniająca
A.Kowalska-Pińczak - Kształcenie słyszenia linearnego od tonalności do atonalności, Wyd. AM w Gdańsku
M. Dziewulska, A. Frączkiewicz, K. Palowska - Materiały do kształcenia słuchu, PWM
J. Dzielska - Materiały pomocnicze do kształcenia słuchu, PWM